

וכן לחיפץ. כאשר הגויים רואים את המידות הישירות וההגונות הטבועות בדמם של יהודים, הם גומלים עימם אך טוב וחסד. לפנינו סיפור מופלא עד מאוד מהרב אהרן שמואל זינגר, שחוזה על בשרו את מוראות השואה וזכה להקים בית של תורה ויראה בעיר רעננה, בית שבעצם מהווה מפגין לעין-כל את הדברים שאמרנו.

בשבת שלפני ראש השנה תרצ"ט, התפוררה הרפובליקה הדמוקרטית של צ'כוסלובקיה, שניכבשה על ידי הקלסים הנאציים ימ"ש. מיד עם כניסתם למדינה, הפגילו הגרמנים את יחוקי מינכן הידועים לשמצה, ועל היהודים נאסר לחסותם בחוץ בלי מגן דוד צהוב.

הגרמנים שביקשו להשמיד במהירות את כל היהודים המקומיים, רח"ל, רצו לבחון גם את מידת נאמנותם של הסלובקים למשטר הכיבוש החדש, ונתנו להם 4 שעות בלב שבת קודש לעשות ביהודים כרצונם... זכור ה' מה היה לנו.

והנה, בליל שבת, בדיוק בשעה 10, הוטלה פצצת-עשן ברחוב היהודים. רק לאחר מכן נודע שהיה זה הסימן לתחילת ההתקפה. הסלובקים החלו לרוק אבנים על החלונות בבתי היהודים, גם בתי הכנסת ספגו מנה אדירה של אבנים, ספרי התורה הוצאו אל הרחוב, והסלובקים גילגלו אותם על הרצפה. אחד מעצי החיים השבורים הובאו על ידי הרב זינגר לבית הכנסת הגדול ברעננה.

המון איש צבאו על הפתח

הגויים שדדו גם את כל החנויות היהודיות. למשפחת זינגר היתה בעיר חנות לממכר מוצרי שוקולד, קקאו וסוכריות. בני המשפחה היו בטוחים שהחנות נישדדה כולה, ולא נותרה בה חפיסה אחת של שוקולד. מה גדלה תדהמתם כאשר הלכו לבית הכנסת, בבוקרו של יום השבת, והבחינו שהחנות שלהם, ורק שלהם, נותרה שלמה, ממש ללא כל פגע. כמו אי בתוך החורבן הנורא.

ביום ראשון בבוקר, מספר הרב זינגר, פתח אבא הי"ד את החנות, והמון איש צבאו על הפתח כדי לרכוש מוצרי שוקולד. הגרמנים לא איפשרו להכניס אוכל לרחוב, וכל בעלי המשפחות חשבו שבאמצעות השוקולד יוכלו להחיות למשך זמן רב את נפשם ונפש משפחתם.

בשל המחסור במוצרי מזון ברחבי העיר, העלו כל החנויות את מחיריהן בעשרות אחוזים. כששאלתי את אבא, מדוע אינו מעלה אף הוא את המחיר, השיב לי בפשטות: "אינני רוצה להרוויח על חשבון צרותיהם של אחרים".

לא ידעתי מה הוא זומם לעשות לאבא'

החנות היתה מליאה וגדושה בקונים, ולפתע נעצר בפתח החנות רכב גדול, וממנו יוצא נהג הלבוש במדי צבא שהיו דומים לאלה של ה-ס.ס., אקדח גדול תור למכנסיו, ועל חזהו מתנוסס צלב קרס. הוא מתקרב לאבא ביד מורמת, וצועק בקול "הייל היטלר", הקריאה שליוותה את הנאצים בקרבוביתיהם.

חדדה אחזתני, מספר הרב זינגר. לא ידעתי מה הוא זומם לעשות לאבא, וכיוון שהאווירה ברחוב היתה מתוחה מאוד, כל דבר היה בבחינת האפשר. אבל, הקצין התקרב אל אבא, ולחש לאוזנו 'אדון זינגר, אתה יהודי ישר'...

באותם ימים נאסר על התושבים המקומיים להכתיר את היהודי בתואר 'אדוני'. גוי שהיה ניתפס ב'עבירה' שכזו, היה נענש באופן חמור. הקצין הרים שוב את ידו, וקרא שנית "הייל-היטלר", ובתוך כדי דיבור התברר לנו שהוא עשה זאת רק כדי שלא יחשדו בו שהוא אוהב יהודים, אבל במציאות הוא בא כדי להודיע לאבא שלא ימשיך לחפש אחר השומר ששמר בליל שבת על חנות השוקולד, ודאג שלא יפגעו בה לרעה...

"דע לך, אדון זינגר, שאני הוא זה ששמרתי על החנות", הפטיר הקצין, והלך כלעומת שבא.

ניקוי אחר ניקוי

אבא הי"ד, ממשך הרב זינגר לספר, היה בטוח - בענותנותו - שהקצין הרגיש את עצמו מחוייב לשמור על החנות, כיוון שבתפקידו האזרחי שימש כסָּבֵל, ואבא סייע לו תמיד בפירוק ארגונים, וגם נתן לו לאכול ולשתות חינם אין כסף. אבא חשב אפוא שזו היתה העילה של הגוי לשמור על החנות, אבל אנחנו בני המשפחה ידענו שהסיבה היא אחרת לחלוטין.

אבא הקפיד מאוד-מאוד בנושא המשקולות שהיו בחנות, שלא תהיה בקו רמאות כלשהי. וגם באותו בוקר שלאחר הפוגרים, כאשר המוני לקוחות צבאו על חנותו, לא החל אבא למכור את הסחורה, עד שניקה את כל המשקולות ניקוי אחר ניקוי.

בני משפחתנו חידשו אז חידוש גדול, ואמרו שזו הסיבה שלפני שהתורה מצווה עלינו "זכור את אשר עשה לך עמלק" (דברים, פרק כ"ה פסוק י"ז), היא כותבת "אבן שלמה וצדק יהיה לך, איפה שלמה וצדק יהיה לך" וכי, ללמדנו שאם אדם שומר על אבן שלמה ומקפיד שמשקולותיו יהיו נקיים מכל סייג, הוא זוכה שאפילו לעמלק אין עליו שליטה...

אדם המקבץ טובה מחבירו, משיב לץ לפעמים ב... פטירת-לץ

ויקם מלך חדש (א' ה')

ופירש רש"י, חד אמר חדש ממש, וחד אמר שנתחדש גזרותיו.

ולכאורה, מה הנפקא-מינה בכך עברונו? ואפשר לומר, שיש בכך נפקותא לדגא באשר לשאלה המתעוררת בבין המצרים, שבהם אסור ללבוש בגד חדש, האם מותר להפוך את בגדו ולתפורו באופן כזה שהצד הפנימי יהיה כלפי חוץ. דלמ"ד חדש ממש,